

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ / ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Κυριακή 18 Μαρτίου 2012

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Σεβασμός της διαφορετικότητας, ο μεγάλος στόχος

Οι παλαιές και οι νέες μορφές διακρίσεων και μισαλλοδοξίας εξακολουθούν να διαιρούν τις κοινωνίες σε όλο τον κόσμο.

Το αίσθημα της ξενοφοβίας βρίσκεται σε άνοδο και συχνά γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης για δημαγωγικούς ή σκοτεινούς πολιτικούς σκοπούς. Μέρα με τη μέρα η διαβρωτική επίδραση της ξενοφοβίας υπονομεύει τα δικαιώματα των αμέτρητων θυμάτων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στη φετινή Ημέρα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (10 Δεκεμβρίου 2009), τα Ηνωμένα Έθνη ζήτησαν από όλο τον κόσμο να αγκαλιάσει τη διαφορετικότητα και να δώσει τέλος στις διακρίσεις.

Οι διακρίσεις μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, κρυφές ή ολοφάνερες, δημόσιες ή ιδιωτικές. Μπορεί να πάρουν τη μορφή του θεσμοθετημένου ρατσισμού ή της εθνοτικής διαμάχης και να εκδηλώνονται με επεισόδια μισαλλοδοξίας και απόρριψης πέρα από κάθε έλεγχο. Θύματα των διακρίσεων είναι τα άτομα ή οι ομάδες ατόμων που θεωρούνται διαφορετικοί, λόγω της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, της περιουσιακής κατάστασης, του τόπου γέννησης, της αναπηρίας ή του σεξουαλικού τους προσανατολισμού.

Οι διακρίσεις έχουν πολλά επίπεδα. Τον μεγαλύτερο αποκλεισμό και τη μεγαλύτερη περιστολή των δικαιωμάτων τους αντιμετωπίζουν τα περιθωριοποιημένα άτομα όταν επιχειρούν να αποκτήσουν πρόσβαση στη στέγαση, την τροφή, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την εκπαίδευση.

Τα άτομα με αναπηρία αποτελούν τη μεγαλύτερη και πιο μειονεκτούσα μειονότητα του κόσμου. Για παράδειγμα, το 98% των παιδιών με αναπηρίες στις αναπτυσσόμενες χώρες δεν πηγαίνει στο σχολείο. Οι αυτόχθονες πληθυσμοί αντιπροσωπεύουν το 5% του συνολικού παγκόσμιου πληθυσμού, αλλά και το 15% των φτωχότερων μελών του. Οι γυναίκες εργάζονται τα δύο τρίτα των ωρών εργασίας και παράγουν τη μισή ποσότητα των τροφίμων παγκοσμίως. Ωστόσο, λόγω των διακρίσεων και των στερεοτύπων σχετικά με τον ρόλο των φύλων, κερδίζουν μόνο το 10% του παγκόσμιου εισοδήματος ενώ κατέχουν λιγότερο από το 1% των ιδιοκτησιών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Ιστορία έχει αποδείξει επανειλημμένως ότι όταν οι διακρίσεις, η ανισότητα και η μισαλλοδοξία αποκτήσουν ρίζες, μπορούν να καταστρέψουν τα ίδια τα θεμέλια των κοινωνιών, να περάσουν τα σύνορα και να δηλητηριάσουν τις σχέσεις μεταξύ των εθνών. Η Ιστορία έχει επίσης επιβεβαιώσει ότι αυτού του είδους οι αποτρόπαιες πρακτικές δεν έχουν καμία απολύτως θετική πλευρά. Οι διακρίσεις υπονομεύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή της κοινωνίας. Απομυζούν τους πόρους της. Σπαταλούν τα ταλέντα της. Περιθωριοποιούν τα παραγωγικά άτομα και καταπιέζουν τη δημιουργικότητά τους.

Οφείλουμε να καταπολεμήσουμε τη μισαλλοδοξία και τα στενά συμφέροντα που γεννούν τις διακρίσεις. Το πράττουμε ήδη. Το όραμα των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η απόλυτη αποφασιστικότητα και η ενέργειά τους έχουν αποδώσει καρπούς.

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι έχουμε επιτύχει αξιοσημείωτη πρόοδο, αλλά δεν θα πρέπει να σταματήσουμε εδώ. Οι διακρίσεις δεν εξαφανίζονται μόνες τους. Πρέπει να τις καταπολεμούμε εκεί που εμφανίζονται. Πρέπει να προχωρήσουμε μπροστά και να προχωρήσουμε γρήγορα.

Δεν πρέπει να παραβλέπουμε επίσης το γεγονός ότι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μάς κάνει όλους πλουσιότερους. Αντίθετα, η υποβίβαση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας έχει συνέπειες για όλους μας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις σημερινές πολυεθνικές και πολυπολιτισμικές κοινωνίες μας. Είναι επίσης εξαιρετικά επείγον να καταπολεμήσουμε τις διακρίσεις σε περιόδους κρίσης, όπως στην τρέχουσα οικονομική ύφεση, η οποία έχει δυσανάλογες επιπτώσεις για τους περισσότερο ευάλωτους και τις ήδη περιθωριοποιημένες ομάδες της κοινωνίας. Ο ανταγωνισμός για τους λιγοστούς πλέον πόρους εκθέτει τις μειονότητες σε υπόνοιες και επιθέσεις.

Στις 10 Δεκεμβρίου 1948, η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διακήρυττε κατηγορηματικά ότι όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Περισσότερα από εξήντα χρόνια αργότερα, τα λόγια αυτά ηχούν με αμείωτη ένταση. Ας κάνουμε τις αρχές της Οικουμενικής Διακήρυξης πραγματικότητα παντού. Η παγκόσμια ανεκτικότητα και ο σεβασμός της διαφορετικότητας είναι ο μεγάλος μας στόχος.

Κείμενο της Navi Pillay

(Υπατη Αρμοστής των Η.Ε. για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100 περίπου λέξεις.

(25 μονάδες)

- B 1. α.** Να συμπληρώσετε το συμπέρασμα του συλλογισμού, να τον χαρακτηρίσετε ως προς την πορεία της σκέψης.
- A.** Η Ιστορία έχει αποδείξει επανειλημμένως ότι όταν οι διακρίσεις, η ανισότητα και η μισαλλοδοξία αποκτήσουν ρίζες, μπορούν να περάσουν τα σύνορα και να δηλητηριάσουν τις σχέσεις μεταξύ των εθνών.
- B.** Στις μέρες μας τα φαινόμενα αυτά δεν έχουν εκλείψει από τις κοινωνίες.
- Γ.** Επομένως (4 μονάδες)
- β.** Να αναγνωρίσετε το είδος του κειμένου με βάση τα δομικά, υφολογικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά του. (3 μονάδες)
- B2.** «*Τα άτομα ... σε παγκόσμιο επίπεδο*»: ποια μέθοδο πειθούς χρησιμοποιεί η συγγραφέας στην παράγραφο; (5 μονάδες)
- B3. α.** Να εντοπίσετε στο κείμενο τρεις (3) λέξεις, οι οποίες εξασφαλίζουν τη συνοχή προτάσεων ή παραγράφων και να εξηγήσετε το διαρθρωτικό ρόλο τους.
- β.** υπονομεύει, μισαλλοδοξία, πολυπολιτισμικές: να γράψετε μία πρόταση για κάθε λέξη, ώστε να αναδεικνύεται η σημασία της. (6 μονάδες)
- B4. α.** «*Οι διακρίσεις ... κάθε έλεγχο*»: ποιον τρόπο ανάπτυξης εντοπίζετε στο απόσπασμα της παραγράφου;
- β.** «*Οι διακρίσεις ... πρόσανατολισμού*»: ποια είναι τα δομικά στοιχεία της παραγράφου; (7 μονάδες)
- B5.** «*Δεν πρέπει να παραβλέπουμε επίσης το γεγονός ότι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μάς κάνει όλους πλουσιότερους*»: να αναπτύξετε την πρόταση αυτή σε παράγραφο αιτιολόγησης 80 περίπου λέξεων. (10 μονάδες)
- Γ.** «*Η παγκόσμια ανεκτικότητα και ο σεβασμός της διαφορετικότητας είναι ο μεγάλος μας στόχος*». Η συγγραφέας διατυπώνει την άποψη αυτή ως επιστέγασμα του προβληματισμού της. Με αφετηρία αυτή την πρόταση να συντάξετε ένα κείμενο 600 λέξεων, το οποίο θα διαβάσετε στην τάξη με σκοπό να καταδείξετε και να αιτιολογήσετε τους παράγοντες απόρριψης της διαφορετικότητας στις σύγχρονες κοινωνίες, αλλά και να εξηγήσετε τους τρόπους με τους οποίους θα επιτευχθεί ο στόχος της συγγραφέως. (40 μονάδες)